इत्येतानेवमुक्त्वा त्वं स्वयं धर्म्मभृतां वर । कथमद्य पुनर्वीर विनिहंसि मनांसि नः । ४८५
न क्लीवो वसुधां भुङ्क्ते न क्लीवो धनमश्नुते । न क्लीवस्य गृहे पुत्त्रा मत्स्याः पङ्क इवासते ।
नादण्डः क्षत्त्रियो भाति नादण्डो भूमिमश्नुते । नादण्डस्य प्रजा राज्ञः सुखं विन्दन्ति भारत ।
मित्त्रता सर्व्वभूतेषु दानमध्ययनं तपः । ब्राह्मणस्यैव धर्म्मः स्यान्न राज्ञो राजसत्तम ।
असतां प्रतिषेधश्च सताञ्च परिपालनं । एष राज्ञां परो धर्म्मः समरे चापलायनं ।
यस्मिन् क्षमा च क्रोधश्च दानादाने भयाभये । निग्रहानुग्रहौ चोभौ स वै धर्म्मविदुच्यते । ४००
न श्रुतेन न दानेन न सान्त्वेन न चेज्यया । त्वयेयं पृथिवी लब्धा न सङ्कोचेन चाप्युत ।
यत्तद्बलममित्त्राणां तथा वीर समुद्यतं । हस्त्यश्वरथसंपन्नं त्रिभिरङ्गैरनुत्तमं ।
रक्षितं द्रोणकर्णाभ्यामश्वत्थाम्ना कृपेण च । तत्त्वया निहतं वीर तस्माद्भुङ्क्ष्व वसुन्धरां ।
जम्बूद्वीपो महाराज नानाजनपदायुतः । त्वया पुरुषशार्द्दूल दण्डेन मृदितः प्रभो ।
जम्बूद्वीपेन सदृशः क्रौञ्चद्वीपो नराधिप । अधरेण महामेरोर्दण्डेन मृदितस्त्वया । ४०५
क्रौञ्चद्वीपेन सदृशः शाकद्वीपो नराधिप । पूर्व्वेण च महामेरोर्दण्डेन मृदितस्त्वया ।
उत्तरेण महामेरोः शाकद्वीपेन सम्मितः । भद्राश्वः पुरुषव्याघ्र दण्डेन मृदितस्त्वया ।
द्वीपाश्च सान्तरद्वीपा नानाजनपदाश्रयाः । विगाह्य सागरं वीर दण्डेन मृदितास्त्वया ।
एतान्यप्रतिमेयानि कृत्वा कर्म्माणि भारत । न प्रीयसे महाराज पूज्यमानो द्विजातिभिः ।
स त्वं भ्रातृनिमान्दृष्ट्वा प्रतिनन्दस्व भारत । ऋषभानिव सम्मत्तान् गजेन्द्रानूर्जितानिव । ४१०
अमरप्रतिमाः सर्व्वे शत्रुसाहाः परन्तपाः । एकोऽपि हि सुखायैषां मम स्यादिति मे मतिः ।
किं पुनः पुरुषव्याघ्र पतयो मे नरर्षभाः । समस्तानीन्द्रियाणीव शरीरस्य विचेष्टने ।
अनृतं नाब्रवीच्छ्रूः सर्व्वज्ञा सर्व्वदर्शिनी । युधिष्ठिरस्त्वां पाञ्चालि सुखे धास्यत्यनुत्तमे ।
हत्वा राजसहस्राणि बहून्याशूपराक्रमः । तद्व्यर्थं सम्प्रपश्यामि मोहात्तव जनाधिप ।
येषामुन्मत्तको ज्येष्ठः सर्व्वे तेऽप्यनुसारिणः । तवोन्मादान्महाराज सोन्मादाः सर्व्वपाण्डवाः । ४१५
यदि हि स्युरनुन्मत्ता भ्रातरस्ते नराधिप । बद्ध्वा त्वां नास्तिकैः सार्द्धं प्रशासेयुर्वसुन्धरां ।
कुरुते मूढ एवं हि यः श्रेयो नाधिगच्छति । धूपैरञ्जनयोगैश्च नस्यकर्म्मभिरेव च ।
भेषजैः स चिकित्स्यः स्याद्य उन्मार्गेण गच्छति । साऽहं सर्व्वाधमा लोके स्त्रीणां भरतसत्तम ।
तथा विनाकृता पुत्त्रैर्याऽहमिच्छामि जीवितुं । एतेषां यतमानानां न मेऽद्य वचनं मृषा ।
त्वं तु सर्व्वां महीं त्यक्त्वा कुरुषे स्वयमापदं । यथास्तां सम्मतौ राज्ञां पृथिव्यां राजसत्तमौ । ४२०
मान्धाता चाम्बरीषश्च तथा राजन्विराजसे । प्रशाधि पृथिवीं देवीं प्रजा धर्म्मेण पालयन् ।
सपर्व्वतवनद्वीपां मा राजन्विमना भव । यजस्व विविधैर्यज्ञैर्युध्यस्वारीन् प्रयच्छ च ।
धनानि भोगान्वासांसि द्विजातिभ्यो नृपोत्तम ।
इति श्रीमहाभारते शान्तिपर्व्वणि राजधर्म्मानुशासनपर्व्वणि द्रौपदीवाक्ये चतुर्द्दशोऽध्यायः ॥ १४ ॥